

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу тачке 3. члана 58. привременог изборног закона решено је:

Да за изборе чланова Народног Представништва, који се имају извршити на дан 19. овог месеца за народне посланике, а 5. јуна за сенаторе, гласачка места буду и то:

I. За округ београдски:

1. У срезу врачарском: **Велики Мокри Луг** за општине: белопоточку, кумодрашку, винчанску, мало-мокролушку, велико-селску, велико-мокролушку и миријевску; и **Рушањ** за општине: жељезничку, жарковачку, ресничку, рипањску и рушањску

2. У срезу колубарском: **Лазаревац** за општине: лазаревачку, вредачку, шопићку, петчанску, смрдљиковачку, дудовачку, трбушничку и барошевачку; и **Венчали** за општине: венчанску и даросавачку.

3. У срезу космајском: **Неменикуће** за општине: неменикућску, сопотску, америћку, рогачку, раниловићку, сибничку, велико-иваначку и кораичку; и **Раља** за општине: раљску, поповићку, лисовићку, младеновачку (варошица) младеновачку (село), међулушку, стојничку, губерревачку, бељинску и влашанску.

4. У срезу посавском: **Улка**, и

5. У срезу грочанском: **Бегалица**.

II. За округ ваљевски:

1. У срезу ваљевском: **Јовање** за општине: јовањску, бранковачку, грабовичку, петничку, драчићку, лесковачку и ребељску; и **Лукавац** за општину лукавачку.

2. У срезу колубарском: **Рајковић** за општине: рајковићку и брежњанску; **Боговађа** за општину боговађску; и **Мионица** за општине: мионичку, славковачку, бабајићку, г. топличку, д. топличку и марковачку.

3. У срезу подгорском: **Осладић**.

4. У срезу посавском: **Скела** за општине: свелску, кртинску, стублинску, пироманску, грабовачку, трстеничку, јошевачку и дренску; и **Обреновац** за општине: обреновачку, забрешку, звечанску и уровичку.

5. У срезу тамнавском: **Врело**.

III. За округ врањски:

1. У срезу власотиначком: **Власотинци**.

2. У срезу јабланичком: **Лабане**.

3. У срезу лесковачком: **Лесковац** за општине: лесковачку, брестовачку, печењевачку, разгојинску, бабичку, јашуњску, богојевачку, мрштанску, губерревачку, в. грабовничку, винарачку, турековачку и оравничку; и **Вучје** за општине: вучанску, велико-трњанску, стројковачку и мирошевачку.

4. У срезу масуричком: **Сурдулица**.

5. У срезу пољаничком: **Владичин Хан**.

6. У срезу пчињском: **Луково**.

IV. За округ крагујевачки:

1. У срезу гужанском: **Честин** за општине: честинску, радмиловачку, књићку, гуцатску, вучковичку, грошничку, драгобраћку, грабовачку, пајсијевачку, губерревачку, закутску, гледићку, годачичку, витковачку, витановачку, чукојевачку и борачку; и **Кутлово** за општине: грбичку, становљанску, драчку, поскуричку, рамаћку, каменичку, баранску, опљанићку и забожничку.

2. У срезу крагујевачком: **Десимировач** за општине: десимировачку, лужничку, чумићку, пајазитовачку, ресничку, јовановачку, мечковачку и трмбашку; и **Батоцина** за општине: баточинску, брзанску, кијевску, жировничку и ботуњску.

3. У срезу јасеничком: **Аранђеловац** за општине: аранђеловачку, буковичку, јеловичку, орашачку, копљарску, стојничку, врбичку и вукосавачку; **Топола** за општине: тополску, белосавачку, божурачку, винчанску и бањску; и **Страгаре** за општине: страгарску, шаторачку, блазнавску, маслошевачку и влакчанску.

4. У срезу лепеничком: **Рача**.

V. За округ крајински:

1. У срезу брзо-паланачком: **Мијаиловац**.

2. У срезу кључком: **Бладово** за општине: кладовску, врбичку, корбовску, ђердапску и текијску; и **Подвршка** за општине: подвршку, грабовичку и љубичевачку.

3. У срезу крајинском: **Речка**.

4. У срезу неготинском: **Прахово**.

5. У срезу поречком: **Мосна**.

VI. За округ крушевачки:

1. У срезу жупском: **Александровац** за општине: александровачку, доброљубачку, новачку, ратајску и трнавачку; и **Плеш** за општине: плешку и плочку.

2. У срезу копаоничком: **Брус**.

3. У срезу ражањском: **Тићевац**.

4. У срезу расинском: **Јасика** за општине: јасичку, глободерску, пепељевачку,

кукљинску, беловодску, падешку и коњушку; и **Степош** за општине: степошку, купачку, ломничку, паруновачку, гагловску, ђунишку, велико-пињеговачку, рибарску, сталаћку, бивољску, трботинску, велико-врбничку и дворанску; и

5. У срезу трстеничком: **Почековина**.

VII. За округ моравски:

1. У срезу беличком: **Споковац** за општине: лојичку, јошаничку, бунарску и драгоцветску; и **Рибаре** за општине: јовачку, јагодинску, рибарску, ланишку, милошевачку и багрданску.

2. У срезу деспотовачком: **В. Поповић**.

3. У срезу левачком: **Рековац**.

4. У срезу параћинском: **Сење** за општине: сењску, бигреничку, супску, стубичку, буљанску, бошњанску и доњомутничку; и **Стрижа** за општине: параћинску, планску, сикирачку, мириловачку, бусиловачку, чепурску, д. видовску и стрижаку.

5. У срезу ресавском: **Свилајнац**.

6. У срезу темнићском: **Варварин**.

VIII. За округ нишки:

1. У срезу алексиначком: **Алексинац** за општине: алексиначку, делиградску, мозговску, бобовишку и суботиначку; и **Доња Трнава** за општине: станачку, катунску и велепољску.

2. У срезу бањском: **Влендија**.

3. У срезу моравском: **Прђиловица**.

4. У срезу нишком: **Малча**, за општине: малчанску, стубенску, јелашничку, островичку, сићевачку, ореовичку, горњо-матејевачку, каменичку, хумску, трупалску и миљковачку; и **Гркиња** за општине: гркињску, барбешку, новоселску, малошишку, габровачку, првокутинску, прокопокутинску, доњо-душничку, личку и велико-вртопску.

5. У срезу сврљинском: **Дервен**.

IX. За округ пиротски:

1. У срезу белопаланачком: **Моклиште** за општине: моклишку, љубатовачку, врандолску и мирановачку; и **Шпај** за општине: шпајску, белопаланачку, мокрањску и тамњаничку.

2. У срезу лужничком: **Бабушица**.

3. У срезу нишавском: **Крупац** за општине: трњанску, обреновачку, смрданску, костурску, гњиланску, градашничку, крупачку, високо-ржанску и брлошку; и **Темска** за општине: темачку, сопотску, црноклишку, базовичку, перовичку, калањску, јаловик-изворску, балтабериловачку, топлодолску, великолукањску и добродолску.

X. За округ подрински:

1. У срезу поцерском: **Добрић** за општине: добрићску, варњанску, оридску и десићску; и **Накучани** за општине: горњо-враштанску, накучанску, метлићску и кривајску.

2. У срезу рађевском: **Брштица** за општине: коштајничку, крупањску, доњотрешничку и боринску; и **Бела Црква** за општине: бело-цркванску, соколску, комирићску и завлачку.

3. У срезу јадранском: **Лозница** за општине: лозничку, коренитску, ковиљачку и грнчарску; **Јадранска Ђешница** за општине: иверску, љешничку и новоселску; и **Доња Бадања** за општине: бадањску, јаребичку и текеришку.

4. У срезу посаво-тамнавском: **Владимирци** за општине: владимирачку, вукошићску, дебрчку, јаловичку и провску; и **Каменица** за општине: драгићску, каменичку, свилеувску, коцељевску и црниљевску.

5. У срезу азбуковачком: **Љубовија** за општине: велико-речку, узовничку, љубовијску, љубовићанску и оровичку; **Врпољ** за општине: дрлачку и азбуковачку; и **Пецка** за општину царинску, и

6. У срезу мацванском: **Штитар** за општине: штитарску, дреновачку, шеваричку, причиновићску, белотићску и слепчевићску; **Богатић** за општине: богатићску, дубљанску, глушачку, змињачку, липолићску, раденовићску, ноћајску, митровићку, метковићску и засавичку; и **Клење** за општине: клењску, петковичку, прњаворску, бадовиначку, салаш-прнобарску, глоговачку, црнобарску и рибарску.

XI. За округ пожаревачки:

1. У срезу пожаревачком: **Салаковац** за општине: велико-црнићску, мало-црнићску, батушску, калишску, вел. селску, божевачку, шапинску, смољиначку, касидолску, пољаничку и топонићку; **Дубравица** за општине: дубравичку, батовачку, петчанску, брежанску, живичку, драговачку, и лучичку; и **Бубушинац** за општине: бубушиначку, брадарачку, дрмску, трњанску, косточачку, барску, берањску, ћириковачку, кленовичку и пруговску.

2. У срезу млавском: **Рашанац** за општине: рашаначку, трновачку, манастиричку, кобиљску, кулску и црљеначку; **Петровац** за општине: петровачку, ждрелску, бистричку, стамничку, витовничку, мелничку, кладуровску, рановачку, кнежичку, каменовску, забрјску, добрњску, вел.-поповачку и вел.-лаолску; и **Шетоње** за општине: шетоњску, буровачку, њовдинску, златовску, бусурску, табановачку, орешковичку и крвијску.

3. У срезу хомољском: **Тршка Црква** за општине: вуковачку, осаничку, рибарску, суводолску, жагубичку, лазничку и влаолску; и **Крепољин** за општине: крепољинску и сичачку.

4. У срезу голуљачком: **Клење** за општине: клењску и миљевачку; **Војилово** за општине: голуљачку, снеготинску и добрњску; и **Браничево** за општине: браничевску и виначку.

5. У срезу звишском: **Бучево** за општине: кучевску, буковску, кучајинску, каонску,

раковобарску, сенску и туријску; **Дубока** за општине: дубочку, волујску и нересничку; и **Мустанић** за општине: мустанићску и мишљеповачку.

6. У срезу рамском: **Мало Градиште** за општине: малоградишску, рабровску, макачку, средњевску и љубињску; и **Десина** за општине: десинску, кушићску, великоградишску, кличевачку, петровску, кисилевачку, тополовничку, бискупљанску, затоњску, курјачку, мајиловачку и сираковачку.

7. У срезу моравском: **Породин** за општине: породинску, кушиљевачку и ливадичку; **Жабаре** за општине: жабарску и четерешку; **Брзоход** за општине: брзоходску, бошњачку, кочетинску, орљевску и врбничку; и **Ракинац** за општине: ракиначку, александровачку, влашкодолску и миријевску.

XII. За округ руднички:

1. У срезу качерском: **Заграђе**:

2. У срезу љубићском: **Прељина** за општине: љубићску, мијоковачку, рожачку, пријеворску и прислоничку; и **Доња Тренча** за општине: мојићску, мрчајевачку, островачку, бресничку и тавничку.

3. У срезу таковском: **Бањани**.

XIII. За округ смедеревски:

1. У срезу подунавском: **Колари** за општине: удовичку, петријевачку, ландолску, михаиловачку, врбовачку, добродолску, дубонску, коларску, друговачку и мало орашску; **М. Крена** за општине: лугавачку, осипаоничку, скобаљску, мало-кршњанску, врновску, радиначку, липеску и шалиначку.

2. У срезу орашском: **Лозовик** за општине: лозовичку, сараорачку и милошевачку; **Велико Орашје** за општине: вел. орашску, крњевачку, мало планску и трновачку; и **Велика Плана** за општине: вел. планску, марковачку, старо ацибеговачку, ново ацибеговачку и ракиначку.

3. У срезу јасеничком: **Паланка** за општине: паланачку, баничинску, водичку, глибовачку, церовачку, башинску, придворичку и мраморачку; **Селевац** за општине: селевачку, велико кршњанску и голобочку; **Азања** за општину: азањску; и **Кусадак** за општине: кусадачку, ратарску, јагњилску, ковачевачку и рабовачку.

XIV. За округ тимочки:

1. У срезу бољевачком: **Ласово** за општине: ласовску, бачевичку, добропољску, врбовачку, планиначку, оснићску и добрујевачку; **Подгорица** за општине: подгорићку, злотску, боговинску, валаковску, сумраковачку и шарбановачку; и **Луково** за општине: луковску, бољевачку, јабланичку, криво-вирску и мало изворску.

2. У срезу заглавском: **Штрбац** за општине: штрбачку, алдинску, жуковачку, радичевачку, доњо-зуничку, трговишску, горњо каменичку, габровничку и креначку; и **Васиље** за општине: књажевачку, васиљску, потрњањску, валеовску, бучјанску, зубетинску, винску, скробничку, белопоточку и жљанску.

3. У срезу зајечарском: **Брестовац** за општине: звезданску, гамзиградску, ме-

товничку, брестовачку, рготинску, слатинску, барску, општрељску, кривељску, бучјанску и д. белоречку; и **Грлиште** за општине: вратарничку, грлишску, в. изворску, леновачку, вражогрначку, заграјску, гор. белоречку, дубничку и грњанску.

4. У срезу тимочком: **Врбица**.

XV. За округ топлички:

1. У срезу добричком: **Балајинце** за општине: балајинчку, александровачку, обличинску, орњанску, ђакуску и пуковачку; и **Појата** за општине: југбогдановачку, петровачку, влаховску, житорајску и дубовску.

2. У срезу прокупачком: **Барбатовић** за општине: барбатовачку, блячку, претрешничку, драгушску и белољинску; и **Прекадин** за општине: прекадинску, крушевичку, д. речичку, в. планску и житно-поточку.

3. У срезу косаничком: **Куршумлија** за општине: куршумлијску, бањску, грабовничку, рачанску и иванкулеку; и **Жуч** за општине: жучку, луковску и блажевску.

XVI. За округ ужички:

1. У срезу аријском: **Радобуђе** за општине: аријску, височку и радобуђску; и **Добрача** за општине: добрачку, брековачку и мочиоку.

2. У срезу златиборском: **Чајетина**.

3. У срезу пожешском: **Глумче** за општине: глумачку, пожешску, табановачку, гугаљску, горобијску, годовичку и рашку; и **Језевица** за општине: језевичку, каленићску, душковачку и каменичку.

4. У срезу рачанском: **Бајина-Вашта**.

5. У срезу ужичком: **Севојна** за општине: севојничку, равањску, љубанску, каранску и рибашевску; и **Волујак** за општине: биоштанску, стапарску и буарску.

6. У срезу црногорском: **Косјерић**.

XVII. За округ чачански:

1. У срезу драгачевском: **Гуча**.

2. У срезу жичком: **Краљево**.

3. У срезу моравичком: **Ивањица**.

4. У срезу студеничком: **Рашка**, и

5. У срезу трнавском: **Трнава**.

Из канцеларије Министарства унутрашњих Дела, ПЛ 10542 у Београду.

Његово Величанство Краљ Александар I., благоволоо је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити и то:

Указом од 10. маја 1903. године.

за начелника друге класе среза златиборског, Цветка Јањића, начелника среског исте класе у пензији.

Указом од 10. маја 1903. године решено је:

да се Миљко Борисављевић, начелник друге класе среза златиборског, округа ужичког, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе; и

да се Андра Драгутиновић, управник пете класе главне царинарнице у Крагујевцу, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пензијом, која му по годинама службе припада.

Указом од 10. маја 1903. године, решено је:

да се Светозар Протић, писар друге класе среза бољевачког, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, у интересу државне службе, из ове отпусти.

Указом од 5. децембра 1902. године, решено је да се:

да се Саво Ђ. Рабеновић, наставник српске гимназије у Скопљу, родом из Пљевља у Старој Србији, поданик турски, по молби његовој, прими у српско поданство, заједно са својом женом Јованком рођеном у Ваљево изузетно од §. 44. грађанског закона, као досадањи српски заштићеник.

Указом од 8. маја 1903. године, решено је:

да се Никола Вељовић, из Шапца, родом из Градиберине, у Херцеговини, и поданик турски, по молби својој, прими у српско поданство као досадањи српски заштићеник.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, П№ 10437 у Београду.

РАЗГРУПИСАВАЊЕ ОПШТИНА

Указом од 28. јануара 1903. године, а на основу члана 10 закона о општинама одобрено је решење Државног Савета које гласи:

да се село Бољетин, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине доњомилановачке, у срезу поречком, округа крајинског, и образује за себе општину бољетинску.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, П№ 10370 у Београду

РАСПИС

Свима окружним начелствима и
Управи вароши Београда

Главна Контрола актом својим од 28. априла 1903. године Бр. 7798, доставила ми је следећу одлуку своје опште седнице:

„Важност правила и уступава за рачуноводство и књиговодство при општинским судовима од 21. марта прошле године, која су издана на основу члана 110. закона о општинама, доведена су у питање, с тога, што је закон о општинама од 21. марта прошле године, на основу кога су поменута правила прописана, укинута и замењена садашњим законом о устројству општина и општинских власти. Ово је дало повода и неким општинским судовима, да се обрате Главној Контроли са питањем о томе: хоће ли и сада у свему поступити по поменутим правилима, или ће, у место њих, примењивати она правила од 28. марта 1890 год. која су укинута, кад су правила од 21. марта прошле године објављена.

Главна Контрола је узела у оцену ово питање, па је нашла:

1, да се правилима од 28. марта 1890 године не може повратити важност, једно с тога, што су непотпуна, и што су све

те непотпуности обухваћене у правилима од 21. марта 1902 године и друго то, што та правила нису била издана на основу садањег уређења закона о општинама, већ на основу чл. 41. укинутог закона о општинама од 25. новембра 1899 год.

2, да би у смислу одредаба садањег закона о уређењу општина, требало учинити потребне измене и допуне у правилима од прошле године, а дотле, док се то не учини, да се стави у дужност општинским судовима, да у свему поступају по тим правилима, у колико одредбе из тих правила не стоје у очигледној супротности са законом.“

Достављајући предњу одлуку опште седнице Главне Контроле начелству, препоручујем му, да изда потребно наређење свима општинским судовима, да до краја године у свему поступају по правилима и уступима од 21. марта прошле године, у колико се одредбе у њима не косе са законом о устројству општина, а нарочито да тачно и у свему поступају у погледу вођења књига и склапању и поднашању општинских рачуна.

П№ 10.073

9. маја 1903 год.
у Београду

Министар
унутрашњих дела,
В. М. Тодоровић с. р.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО

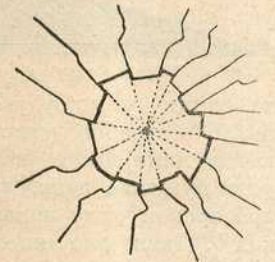
Познавање и употреба оружја (за иследнике)

Јесу ли испали многи парчићи, имаћемо доста трудан посао, али који се мора изградити. У том случају наравно да нећемо чинити огледе на штирком и намазаној хартији где се слаже које парченце, већ ћемо најпре на равном столу, дасци итд. парчиће дотле уређивати, докле се потпуно не подударе с целином. Тек онда ће се парче по парче намештати на намазану хартију док се све не испуни. Приликом тога рада ваља пазити, да се не отклоне каква страна тела, која се на стаклу налазе. На стаклу могу остати трагови од барута, па и отисци од умрљаних, масних руку учиниоца, који је претходно вирио кроз прозор и случајно руку наслојио на окно. Пошто је хартија прилепљена уз стакло, мора се сачекати да се она осуши; пошто се у таквим приликама налазимо у згради, сушење се може убрзати, ако се скинуто прозорско крило наднесе над шпорет или ватру и полако окреће. Само се по себи разуме да ћемо ону страну, на којој је хартија, окренути доле, к ватри, јер се прво брже суши, а друго тако неће испадати парчићи стакла.

Пошто смо свршили са сушењем, онда нам ваља извадити окно из крила. Ако нам је стаклорезац при руци, нека он окно исече из оквира и то сасвим близу дрвета. Али ако немамо стаклоресца на располагању а цело крило се не може понети, онда ћемо кит скинути једним длепом или једним ножем, по коме ћемо ударати каквим

чекићем. То је до душе врло мучан и тежак посао, нарочито ако је кит одавно на стаклу, те је отвордуо. Пошто се тако може лако оштетити окно, онда је разумљиво оно правило, по коме окно увек треба унапред улепити хартијом, чак и онда кад је рупа од куршума потпуно округла, те нема никаквих пукотина на стаклу. Препуцне ли окно при вађењу (или чак при преносу), онда ће се те доцније пукотине опширно описати у протоколу. На селу ћемо већином наићи на такве прозоре, код којих окна нису укитована, већ ужљебљена. Код таквих прозора сваки део оквира има по један жљоб (који је мало шири но дебљина окна), у које се окно уметне, па по том стране оквира саставе и дрвеним клинчићима углаве. Дакле у таквом случају ваља просто раставити оквир, пошто се најпре изваде с углова клинчићи.

Што се тиче облика рупа од куршума у окну, може се уопште и до извесне границе рећи, да су те рупе у толико оштрије ограничене у колико је оштрији био метак. Слаби пуцњи, дакле пуцњи из рђаве пушке с рђавим набојом и из велике даљине имају прилично исто дејство као и пуцњи из највеће близине: они размрекају окно и не оставе одређено ограничен отвор. На име слаб метак дејствује као кад би се слабије бацили каменом у окно, а метак из сасвим непосредне близине размрека стакло експлозијом барута. Је ли метак оштар, рупа ће бити потпуно округла, без икакве пукотине, а је ли он средње оштар, онда рупа има облик (као што се на слици види) многоугаоника. На име зрно је напре једном једином тачком своје површине додирнуло окно и то онде, где се тачкасте линије укрштавају. Дакле од првог удара постао је један комплекс звезданих пукотина. У неизмерно кратком времену после тога, дакле докле су те пукотине постајале, зрно, које се налазило у покрету, чинило је притисак на звездасто распрснути део окна те је преломило углове, који су постали од по две звездасте пукотине, тако да су по том испали троуглови, који су ограничени са по две прве пукотине и по једним преломом, који сачињавају стране многоугаоника, који је тако постао. Али ако метак није био особито оштар, онда би поједине пукотине отишле још много даље. На име ако зрно није пројурило брзо, оштро, тако да су се централне звездасте пукотине могле наставити пре но што су се могли створити троугаоници, о којима је сад било речи. Само се по себи разуме да ће метак из рђаве пушке или ако је он слаб имати оно дејство као и метак из добре пушке или кад је добар, ако се овај испали из мање, а онај из веће даљине. Али у том случају из самог објекта не могу се изводити закључци.

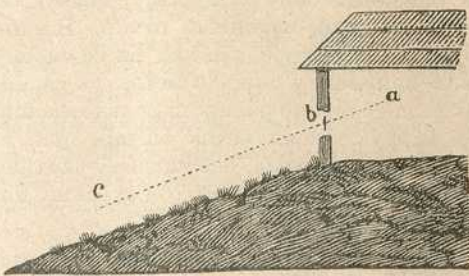

Је ли потребно дати одговора на питање с које је стране погођено неко окно, онда нам ваља потражити оне ситне шкољкасте изрезе који се налазе на ивици рупе коју је пробио куршум, а који су постали услед тога што је зрно при изласку из окна

откинуло крајње слојеве стакла, ламеле. Ти изрези су у облику шкољке. Она страна окна, на којој се налазе та шкољкаста места, то је супротна страна, на коју је куршум изишао. Али те ламеле могу послужити и као доказ у ком је правцу пуцано. Је ли пуцано право према окну, онда су ламеле прилично равномерно подељене око помешног вишеугаоника. Ако је стрелац стајао лево и пуцао у углу према окну, онда је на левој страни рупе неравно мање искинуто ламела но на десној и обратно. Дакле ако је пуцано одоздо на више, већина искинутих ламела налазиће се на горњем крају рупе. То је тако поуздано, да би се готово могло рећи, да ли је угао био оштар или није: у колико је оштрији био угао, у толико је више ламела искинуто на супротној страни.

Ако је на некога пуцано кроз прозорско окно, имаћемо један од врло ретких случајева, да добијемо две тачке, из којих се може трећа рачуном пронаћи. У више прилика мораћемо прибећи математици те тако с мало линија из више познатих прорачунати неку непознату. На пример код *b* је пуцано кроз прозор једне куће (види

на слици) у којој је стајао један човек, те је потребно утврдити, на којој су тачки линије *c b* (дакле низ брег) била уста пушчане цеви. Узмимо дакле да се у прозорском окну налази рупа од куршума код *b*. Дакле оно лице, које је погођено постави се на место на које је стајало кад је на њ пуцано. Погођено место на њему биће тачка *a*. Према томе сад је потребно само да се од *a* на *b* пружи права која ће се продужити у правцу *c* камо ће се послати један човек с пушком који ће се наменити дотле док цев пушчана не дође у продужење те линије. Кад то буде, онда је нађено место, одакле је на дотичног пуцано. Овим смо казали све што се има рећи о пушци, која у нашем иследничком послу игра у целокупном оружју највећу улогу.

Преко је потребна поправка у законима о скитницама и просјацима.

И ако је потребан дуг, а у неким случајима и доживотни затвор окорелих, непоправљених преступника, тако је исто потребно да се с великом опрезношћу затварају у тамницу непоковарени случајни нарушитељи закона и за преступе који су релативно за друштво безопасни, као нпр. за просјачење и скитништво. У Француској, где су закони против скитница неумољиво строги, а примена њихова често бесмислена под упливом велике антипатије код ста-

новника према скитницама, — почињу дизати глас и у друштву и у судовима против нечовечног навикавања свих који су лишени крова — често због привремених случајности, као што су болест, немање рада — на окореле преступнике. Председник Мањо (Magnol), чије се пресуде у опште одликују великом хуманошћу и промишљеношћу енергички и јасно исказао је своје мишљење по питању којим ће се у најскоријој будућности морати занимати француско законодавство.

Он је одлучно устао против застарелих параграфа кривичног кодекса који се тичу скитништва и просјачења. Његова пресуда коју је донео пре три недеље коси се са установљеном практиком француских суда. Реч је била о неком Н. који био окривљен због скитања и прошења милостиње, — околности које састављају преступе, предвиђене члановима 269, 270, 271 и 274 кривичног кодекса.

Окривљени правдао се тим што већ читав месец дана он нема крова, никаквих средстава за живот и никаква рада. Окривљени признао је и то да је принуђен био неколико пута просити милостињу. Услед тога државни тужилац окривио га је као скитницу и просјака.

И ево какву је пресуду донео председник Мањо два дана после учињеног преступа:

По преступу скитања:

Узимајући у обзир да је преступ условљен, ненаравственим поступком; узимајући у обзир да немање сигурног крова ни средстава за живот очевидно чине стање просјачства, али да то стање, и ако је оно тешко за онога који у њега падне, није по себи факат, који носи карактер ненаравствености.

Да се то исто односи и на факат — ма како он био по себи жалостан — немања рада, ма и добровољног, иако би у противном случају требало, да би било праведно, узети то као окривљење и против свих богатих лењиваца; да у суштини, гоњећи несретнике, који немају ни рада, ни крова, ни средстава за живот, друштво обрће против њих тенденциозни процес, основан на том што, пошто они немају ничега, оно их сматра да су одмах способни да овладају туђим добром.

Али да судија, коме је правосуђе драго, не може донети осуду против човека, кога није могуће окривити ни за какав ненаравствени поступак, само иод тим изговором што га немаштина може искренути на преступе.

Да окривљени изјављује да он није могао добити рада за читав месец дана и да и с тачке гледишта усвојених правних теорија државни тужилац дужан је доказати противно;

Да тог доказа он није дао;

Да, према томе, окривљени, не бивши у стању да избегне нерад, не може ни бити кажњен.

По преступу просјачења:

Узимајући у обзир да је окривљени, пошто је био без рада, без крова и без средстава за живот, просио и добио комад хлеба од Л., да је он изразио своје прошење у приличној форми не вређајући никога и не претећи никоме;

Да такво обраћање солидарности, која постоји међу људима, нема у себи никаквог ненаравственог поступка, и да у мисао законодавца није могла ући намера кажњавати то као радњу, која чини преступ просјачења;

Да тај преступ може постојати само онда, кад га врши професионални просјак, паразит друштвеног добротворства или онда кад му претходе или га прате свађа, насиље или претње.

Да прошење комада хлеба и примање тога комада, што је предмет прве преке потребе, никако не чини ни једно од услова стварно преступних;

Да при том, као што је то већ било утврђено тачним документима у време предидућих окривљавања те исте врсте, у том истом суду, — у департману Ени не постоји никакво уређење за одклањање немаштине;

Да у том односу, као и у многим другим, друштво не испуњава обавезе, које је само себи одредило, и по томе, и признавајући законодавство, које о томе постоји, не може бити ни преступа просјачења од стране окривљенога.

Из тих разлога суд сматра да је Н., оправдан и ослобођава се од судских трошкова.

ПОУЧНО ЗАБАВНИ ДЕО

Две убице

Гоњен жандармима, Вер'Урбино Матера држаше се сурова и оштра шибља и ибуња којим беху покривене дивље косе Ренозе, близу Фоце де Пацара. Мршава храна коју журише се беше понео из Бастелике после своје „несреће“ бруцио који му је дао један пастир, беше нестала, и Матера поче трпети „ђавољи пост“, оно једноичење које сналази разбојника у бегству.

Покушај да сиђе у село, предузет с одважношћу прошле ноћи, у мало што га не баци у пуну заседу. Његове овчије ногавице беху измакле испред гоњења оружане силе, пошто су обрисале рђаво нанишањено зрно по ноћи. По дупљама од стена и шупљинама од дрвећа, он се укопавао и крио као дивљи вепар по својим рупама и легалима, где је тако проводио по дуге часове дана, ослушкујући, са пуном кратком пушком, а глад му је мумлала по трбуху.

Сунце се полако клонило заходу. Изнад долине утонуле у сенку и, његови коси зраци позлаћиваху мрачно зеленило Фоце, прскаху у стреле од светлости на стрме брегове с друге стране.

Вер'Урбино стаде слушати: једнолико дрнкање звонади допираше до њега, врло из близа. Разбојник пусти кундак од пушке на земљу, а већ ју је био узео на нишан; познаваше тингинаја, овна предводника доминиканског стада свога сеоцета.

На стази се појави Пиетр' Анцело, стари пастир, један пријатељ.

Урбино свирну кратко, пастир убрза ход, дође право к Матери и рече озбиљним гласом:

ИЗ МЕМОАРА Г. ГОРОНА

КРОЗА ЗЛОЧИН

У сред ђуди случаја. — Љубазнице
Пранчинијеве

12

А не може се рећи да ја овде проповедам једну полицијску јерес, јер ђу, више пута, у даљем току ове књиге, показати сведоке који су у истини били убеђени да познају невине а нису могли познати кривце.

Толико смо тешкоћа имали да бисмо пронашли обичну пивару у којој је он остао тако касно, да је вероватно да је никако не бисмо ни пронашли да смо били уверени о његовој кривици.

Најситније појединости оптуживале би га и не би било *alibi* то што је извађен из Сене у пет часова у јутру, у добу када је, по мишљењу вештака злочин већ био извршен, већ на против, то би био један доказ више и судије би за цело ставиле на рачун гриже савести или гнева што није нашао доста новаца, тај покушај самоубијства, да је правосуђе имало само Гутентага под руком. Па онда ко зна да ли и вештаци, неком врстом ауто-сугестије, не би дошли до уверења да се злочин догодио раније.

Ове просте белешке моћи ће, мислим, дати драгоцених података романсијерима којима би пало на ум да експлоатишу богато поље судских заблуда.

Све то доказује да у полицијским стварима ваља веровати у све, надати се свему, и да је оно што се сматра за невероватно, често истина.

У осталом, ова је ствар Пранчинијева у неку руку особити примерак најфантастичније и најнеобичније судске драме; у њој се налазе у исти мах: све страхоте из приповедака Едгара Пол, циничка слика на крају једног поквареног столећа, и излагање онога шта може и шта не може полиција; најзад, триумф случаја који мрси и размршује интригу, руководећи је и тумачећи је као хор у старинској трагедији! Уз то, живописне силуете егзотичких људи и жена граде као неки необичан оквир тој чудној слици.

Сваки дан доносио је проналазак по неке нове појединости, која је, још јасније, доказивала кривицу Пранчинијеву.

Некакав господин Артур Геслер пријавио се од своје воље у канцеларији г. Гијо-а и испричао је да одавно познаје Пранчинију; нашао га је као тумача у хотел-Роајал-у у Неапољу, када је и он сам био у њему секретар. У то доба Пранчини је био извршио неку крађу; увек је мрзео на Геслера што га је проказао као крадљивца.

Тај је исказ уносио чудну светлост и онда се разумевало како је Пранчини измислио да остави име свога непријатеља Геслера поред лешева својих жртава.

У исто време, мало по мало сазнало се за сав необични живот тога космополитског авантуристе.

Као син италијанских родитеља, Пранчини се родио у Египту, у Александрији. Одарен изванредном лакошћу за изучавање језика, основне науке свршио је у једном

Шта мари што је опасност!.... Матера буши плот, баца се шаком песка на прозор... Капак се отвара; син је, једним скоком, прескочио наслон, ускочио у собу.

Сусетке, које су бдиле над самртницом, склопише руке од чуда;

— Света Богородице!

Вер' Урбино је на самртничкој постељи. Он се сагиње, зове, грли самртницу, чије га мутне очи не познаваху.

Он призивље:

— Мати! то је твој Веро.... реци ми што... погледај ме... Покажи да ме чујеш!

Он, разбојник, јеца; његово чело удара о кревет... Он је ухватио материне руке, превија их око врата, топи се и губи у пољупцима...

И, наједаред, самртница долази к себи, она види, разуме, њене се усне осмејују.

— Веро мој!

Канија од сабље сурово звекеће на вратима. Разбојник се истрже из материна загрљаја и, на опште пренеражење жена, отвара врата.

Лице наредниково засија осмехом триумфа. Шкрипа отвореног прозора који се наново затвори улила му је с основном подозрење.

— У име закона... отпоче он.

Једним гестом, Матера показа самртничку постељу. Преклињање његова погледа задржа опружену руку наредникову на свој плен.

— Предајем се прогунђа изгнаник. Из сажаљења, немојте ме хапсити пред њом... Она ће истом умрети... Кад заклопи очи, ја вам се стављам на расположење.

Наредник, збуњен, стаде размишљати. Могаше ли се он поверити заданој речи разбојника?... За његово хватање беше му везано унапређење и медаља...

Он, међутим, није тврда срца... Има и он, тамо доле, у свом завичају, стару матер, и то би му се срце раздирало кад би је тако морао оставити на последњем часу.

И он се устеже.

Али подиговши се са своје постеље, самртница разјапи очи од страха. Жан-дарми!... Тек што нису ухапсили њено дете!...

— Брани се, Веро! удри тим штилетом!...

Њена мршава мишица витлаше ваздухом, њена стегнута песница прећаше, њене очи пламтијаху мржњом...

Али напор употреби своју последњу животну снагу, она паде на јастук...

Млади човек види где му мати издише; једним махом гурну наредника, скочи на подглавку.

Бесан што је пустио да чека, убеђен о покушају бегства, жандарм је, у страху да не изгуби свога заробљеника, опали својим револвером.

Размркане главе, син се стропошта на тело своје матере...

Тада, наредник, окренув се к својим људима који беху дотрчали на пуцњаву коју чуше, на запрепашћење присутних, као судији, изговори: »Сила остаје закону!«

Наредник је 14. јула, имао медаљу на прсима.

Превод с француског, Georges de Lys.

WWW.UNILIB.BS — Ја те тражим Вер' Урбино!

— Мучен глађу, разбојник га прекиде:

— Гладан сам!

Старац не рече ништа; беше већ отворио бисаге, пружи једну кришку *лундо-а*, хлеба, тикву.

Урбино стаде прождрљиво јести. При последњим залагајима пастир, који је поштовао потребан оброк телу онога који бежи, пусти гласа и рече:

— Смрт ти је у кући, Вер' Урбино; твоја мати је на самрти.

Разбојник ђипи.

— Идем дома!

— Хоћеш ли ме за друга?

— Не. Могу ме тако ухватити. Кад је сâм, човек побегне жандармима... и пре то што ми буду препречили пут од постеље моје матере, моја ће *карчера* бити празна.

— На твоју кућу мотре шпијунци... Знају те као добра сина... Немој се уздати....

— Којешта! ја имам уза се *примирног судију*, одврати живо а презриво изгнаник, милујући руком цев од своје пушке уосталом, смрт не чека.... Света Богородица нек нас сахрани!

Упрти торбу на леђа, намести да му штилет игра у канији, опроба оружје, па ће најзад рећи:

— Ти знаш пословицу: кад се има посао са непријатељем, треба бирати између три *S'*; са жандармима се служи са све троје. Стиснувши један другоме снажно руку, разбојник се спусти низ косу.

Пастир га одгледа где се пробија кроз густиш; подиже узнемирено главу, огласи се поново гунђајући:

— Поверо! красан син! Диван пријатељ!... Вити у опасности за један ропац!

Потера стадо, пратећи звон животиња певушећи жалосно и једногласно једну стару *балату*.

* * *

Вер' Урбино је на домаку Домшикачија. Мали осветљени прозори шкиље у ноћи; разбојник види само један прозор, онај на првој колеби, ту, испред себе; слаба светлост светлуца поврх јастука његове матере...

Идући једном браздом, Матера се опрезно крије, стиже до плота... Наједаред зашуста суво лишће, запуцаше трошне гране под тешким корацима....

Разбојник прилеже по земљи, не пуштајући даха од себе.

Помалају се мрачне силуете, беле се војнички ремени; и према одблеску звезда сјајки се челик карабина.

Пастир беше тачно предсказао. Синовљевој љубави била је спремљена клопка. Њев загреја крв разбојнику.

Стража прође, зађе за угао од зида. Пошто је причекао, Урбино подиже главу. Осветљени прозор га позиваше. Он погађаше, на породичној постељи, очајну матер која чека одсутна сина.... На риђој коси, њено лице окружено белим праменовима умаклим испод повезаче, управља без сумње, к вратима, свој очајнички поглед; њена уста шапућу неразумљив позив, који кроз зид чује синовље срце...

* *Stiletto, schivpetto, strada*: штилет, кратка пушка, бегство.

енглеском заводу, и те му науке дадоше маха да ступи као чиновник у поштанску службу. Ту је извршио прву своју крађу; осуђен на шест месеци затвора, по што је издржао казну, отишао је у Цариград где беше ступио као тумач у хотел *Енглеска*.

Отпуштен и одатле, удружио се с једним Немцем и једним Америчанином да купе један мали товар робе; сва тројица, пропутовала су Индију и Персију. За тим се Пранчини вратио у Александрију с нешто новаца; отпочео се коцкати и, за неколико недеља, изгубио је сву своју малу уштеђевину. Ступио је као тумач у енглеску војску која је полазила у поход на Судан. После рата, вратио се у Комро, снабдевен, опет, са неколико банкнота од по хиљаду динара.

Кад је све појео, отпутовао је за Француску.

То није било све; био је још и чиновник у Италији у друштву *Пулманукар*, где је извршио друге крађе.

У очи извршења злочина, отишао је ка једној личности која га је познавала у Александрији и тражио на зајам једну малу суму новаца.

Нађоше шеширчију код кога је, сутра дан по извршењу злочина, долазио да купи један округли шешир и коме беше дао адресу доктора Форстера, у Гранд-Хотелу, — доктора Форстера чије је име Пранчини узео да би послао себи, у Марсељ, адиђаре Марије Рењолове!

Докази о кривци човека кога сам довео из Марсеља били су поуздани. Није могао рећи где је провео ноћ кад се догодио злочин; растурао је по Марсељу адиђаре Марије Рењолове; на бедру и рукама имао је ожиљке који су очигледно долазили од рана које је сам себи задао, boreћи се са својим жртвама. Све га је окривљавало, све га је осуђивало; нису пронашли нож који је употребљен за извршење злочина, али су пронашли ножара коме је одлазио да га купи. Његово бегство из Париза, његова забуна, његов покушај самоубиства за цело би убедили поротнике.

На један пут, Пранчини нађе једно ново објашњење о употреби свога времена у ноћи кад се догодио злочин.

— Ту сам ноћ провео, рече, код једне даме од света коју не могу именовати и коју нећу именовати, баш и да ми мету врат под гилотину.

Било је то глупо; то је био стари романтични поступак. Пранчини, који је много читао, извесно је читао и Габорјо-а. Па ипак то је било једино оружје одбране и њиме су успели да створе неку врсту легенде о томе бедном убијци.

Измисљајући тај последњи разлог, Пранчини је добро знао да су пронашли, марљиво омотане ружичастим или плавим тракама, свеже писане од његових љубазница.

Да, тај чудни завођач, који чак ни рублиња није имао, који није био ни леп, ма шта да се о њему говорило, и у кога није било ни труни отмености, хватао је мимогред срца у жена које нису биле, као госпођа од Монтија, обичне девојке које љубазници издржавају. Признајем да смо имали много изненађења, кад смо морали водити истрагу о љубазницама Пранчинијевим, и кад нам писма која прочитамо

дадоше чудна обавештења о изопачености женског срца.

Предмет је деликатан и за цело нећу заборавити ни за шта на свету да је овде службена тајна оштра дужност поштена човека. Али сматрам да, неказујући имена ни једне од оних јадних девојака које су се дале уловити дивљењем према атлетској снази завођача, и миловањем његових очију, морам уништити глупе легенде које су се проносиле и проносе о врло часним женама које су окривљиване да су биле љубазнице Пранчинијеве, а које га чак никад нису ни познавале.

Пранчини је био љубазник једне младе америчке девојке, с којом се срео у дворшћу једног хотела. И, ма како да ствар може изгледати невероватна, та је млада девојка била од одличне породице... По што је оставила Париз, писала му је из Америке. Ево тих занимљивих писама, чиј чудан и егзотички стил остављам недирнут.

»Мили мој,

»Синоћ смо стигли амо, и хитам да вам кажем да уздишем за вама и ватрено желим да вас опет видим.

»Моја породица, — моја браћа, моја сестра и мој отац — срећна је што виде да смо се вратили; увек се бојала да нам се не догоди какво зло у ономе гадном Паризу.

»Нешто се, до душе, догодило и ја се томе радујем, јер је моја најватренија жеља да вас опет видим.

»Стигли смо јуче у јутру у пристаниште, и оно је лепо као неапољско; сви, и Французи и Италијани, били су очарани градом. Што се мене тиче, видећи све то, жалила сам само једно: што нисам имала и вас уз се.

»Ако хтеднете доћи у скоро, избећи ћете буре и немирно море за време зиме, а испунићете и најватренију од мојих жеља. Ви сте једини човек кога бих желела имати. Можда нећете хтети ни да чујете да се говори о вашем доласку амо, јер сте ми рекли да ћете доћи ако узмогнете; али ја бих желела да вас видим, јер вас волим као и у Паризу. Ваше је лице увек преда мном, кад сам вас оставила, и кад сте погледали у кола, кад сам вас остављала те вечери полазећи за Хавр.

»Мати ме овлашћује да вам кажем да сте на њу учинили добар утисак, да вас је заволела, и, како у ње има доста празноверја, не одаје се често да некога заволи на први поглед као што је учинила према вама».

Пранчини је задобио не само кћер, него и матер! Што се девојке тиче, она се сва беше предала! Писала је:

»Велики Боже! кад помислим само да сам вам се одмах предала, онога кобног дана, и да сам вам се предала на милост и немилост, задрхћем сва, јер ви нећете никад веровати да вам нисам могла ништа одрећи само за то што сам љубила први пут у животу, и што сам толико била заслепљена својом љубављу. Требала сам чекати док ми не обећате да ћете ме узети и држати своје тело далеко од вас до ступања у брак... Учинила сам страшну погрешку, осим ако ви доћете амо и докажете ми да није тако страшна ствар оно *иосле!*...

»Само кад би могла дочекати да се ваша рука по ново обавије око мене и кад бих вам могла рећи колико сам вам верна!

»Моја је мати изненађена дубином моје љубави према вама; али она верује у судбину и мисли да чиним добро слушајући покрете свога срца».

А за тим мала Америчанка објашњава за што јој је дошла њена љубав.

»Врло ми је мило било кад сам видела да сте тако снажни, оне вечери кад сам додирнула ваше гвоздене мишиће у вашем наручју и кад сте ми дуго говорили о противницима које сте поваљали.

»Не волим људе који су одвећ дебели и немају мишића, појмићете шта хоћу да кажем: нека рука која је слаба и са свим дебела и која је налик на женску руку. Али у вас је оно што волим, мушка снага и здрав разум...

»Живим у слаткој нади да ћете доћи. Сетите се да сам увек ваша поверљива драгана и верна».

И тако, тај завођач нашао је начина да изађе и пред родитеље своје љубазнице, који би га примили као могућног зета...

И оставио је жарких успомена код Америчанке... тај човек чију је необичну снагу потврдио г. Бруардел онако дирљиво пред кривичним судом.

Пранчини је хтео још више залудити своју драгану. Писао јој је под именом једног пријатеља, г. Z..., да јој јави »како је био озбиљно рањен у једном двобоју«. Мала Америчанка одговорила је овим грозничавим писмом:

»7. марта 1887. г. 11 ч. 15. м. у вече.

»Љубезни мој најдражи,

»Ноћас су стигле страшне вести о вашем двобоју. Кад сам прочитала речи: »Јадни Хенрих, у каквом је стању има већ скоро два месеца!« дрхтала сам свом снагом а срце ми је почело купати тако силно да ми се скоро чинило као да га чујем. Никад у животу нисам читала француски тако брзо и гутала сам сваку реч, док нисам дошла до овог места: »Он је изван опасности«, и тада сам престала дрхтати; срце ми је играло од радости и захваљивала сам Богу што вам је спасао живот; јадни, мили мој драгане, колико сте морали препатити. Колико вас волим и жалим због свега тога!

»Каква страшна ствар, код нас нема двобоја: ми се служимо својим језицима место мачева... Али толико ми питања испуњава дух. Хоћу да сазнам све појединости, кад сте били рањени, јесте ли опет са свим здрави, и сад ме опет нови страх обузима да не добијете какву нову увреду и да се опет не тучете у двобоју. О мили мој, молим вас, преклињем вас клечећи да не излажете више свој живот. Сетите се колико вас љубим. Шта вам могу рећи да бих вам дала прилике да осетите моју енергију, моје поуздање, моју одлучност и моју верност, као и моје поверење у будућност и срећу ради вас, и кад је ради вас, онда је, наравно, и ради мене, је л'те?

»Лице ми је са свим бледо по што сам прочитала данас писмо које ми говори о вама, и још дрхћем при помисли на вашу опасност и желим вам од свег срца да сам

могла бити с вама да бдим над вама и да вас негујем за време те дуге и досадне болести на болничкој постели. И једина је утеха што сте имали уза се своју мајку. Колико ли сам у души препатила, несрећнице? јер нисам добила ни речи од свога драгана. Нисам вам хтела показивати колико сам била ожалашћена.

„Али зар то није чудно? увек сам мислила: болестан је, сувише слаб да би могао писати, и имала сам право. Да ми вечерашње писмо није донело вести, не знам како бих могла живети.

„Будите добри те уверите свога пријатеља о мојој захвалности и моме *дубоком поштовању* за његово дуго писмо, у којем ми казује све.

„По ново сам срећна, хвала Богу!

„Била сам дубоко ганута што сте ме у бунилу од грознице звали по имену.

„Није вам живот спасен ни за шта“.

Тај чудни однос младе, романтичне Американке, која је хтела спојити, свој живот са судбином Францинијевом, био је чак и објашњење о правом покретачу онога страшног покоља. Он је такође био занесењак, па, како никад није снивао о другом богатству до о ономе које би му дала каква жена, вероватно је да га је то писмо, које је добио у очи злочина, без сумње и одлучило. По што по то, ваљало је да отпутује за Америку, јер се тамо могао оженивати оном коју је волео. За тај пут требало је новаца, убијао је да би га добио.

И то је тако истинито, да одмах сутра дан после злочина који је извршио можда због ње, прва му је брига била, место да мисли на своју безбедност, да отпрати својој Американки под именом Хенриха Форстера, ову депешу:

„Са свим изван опасности.

„Идем у Ницу с мајком.

„Пишите тамо, *restante*.

„Хенрих“.

(Наставиће се)

ИЗ СТАРЕ ПОЛИЦИЈСКЕ АРХИВЕ

Нашему старјешини среза Бјеличког, окружија Јагодинског, Цјеломе капетану Стефану Михаиловићу

Будући је примјечено, да уредба она, коју смо издали, у призрјенију ватана Низама Турски кои се пропраћују од Алексинца до Београда, и на путу побјегну, не испуњавасе као што треба, јер низами једнако бјеже, а неватају се; зато обнављајући исту уредбу, препоручујемо вам, да учините наредбу, да се низами одма, како се дозна, да су гдје побјегли, с највећом итњом тражу и похватају, и куда надлежи, отправљају, у противном случају, сирјеч у неиспуњенију уредбе ове подлежаћете строгому одговору.

ВМ 3242.

16. Августа 1837.
у Крагујевцу.

Вам благонаклони
Милош Обреновић
Књаз Српски
По заповести кнежевој
Паун Јанковић
секретар кнежев.

Благородному Господину Цјелому Капетану и Старјешини Среза Беличког Стевану Михаиловићу.

Дошло је до знања Његовој Свјетлости, да је неким Срезским старјешинама, Совјет под кнјажеским именом послао мундире, за кое кнјаз до сад ништа знао није; почему предписанием своим од 8. тек. № 103. изволјеоми височаише наложити, да средством циркулара мог, обзнаним свои Г.Г. Срезским Старјешинама, да мундири кое сте већ добили нису послате од Његове Свјетлости, и да вам слједователно на вољи стои, примити ји или вратити натраг, пак ји правити сами, гди кои оне, по прописаној форми.

В' слјед чега подужности и вама овимсе реченоме јављам, остављајући вам на вољи вашој.

№ 25.

9. Јануарија 1838.
у Крагујевцу.

Полковник
Арсеније Андрејевић.

Благородному Господину цјелому капетану Старјешини Среза Беличког окру. Јагодинског Стевану Михаиловићу

Из Рапорта вашег од 13. т. м. № 28. видио сам штами јављате, дасу украдене новце почившег Г. Димитрија Георгиевића усуми 4730 гр. и 10 пара, на кое одговарајући препоручуем вам, да исте новце нађете кои је укро, закоје је и Његова Свјетлост заповједила, да поменуте новце нађете инаместо метете, или ћете ји сами платити. Ово због тога вама, се тако пише, што нисте оставили добре људе у кући, да чувају како кућу, тако и у њој налазеће се ствари, а и на коме сте кућу оставили; човек умро, жена овде, требало је дакле чувати. А најпосле, новце и друге скопцјеније ствари, могли сте Исправничеству по препису предати, пак сад да неплаћате.

№ 234.

15. Фебруарија 1837.
у Крагоевцу

Полковник
Арсеније Андрејевић

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Јанко Ђорђевић, Милутин Ђорђевић и Милан Томић, цигани цамбаси, који су извршили крађу коња у селу Шопићу, приликом спровода побегли су између Смедерева и Гроцке. Јанко има 40 год., средњег раста, сувоњав, црн, има браду и бркове, од одела има на себи панталоне капут, на глави шешир на ногама опанке. Милутин има 18 год., средњег раста, без браде и бркова, обучен је у гуњу и чакширама, на глави има шајкачу. Милан је стар око 20 год., висок, слабуњав, сувоњав, без браде и бркова. Од одела има на себи панталоне и капут, на глави шешир, бос је. Моле се све полициске власти, да Јанка, Милутина и Милана живо потраже и нађене спроведу начел. ср. у Лазаревац, с позивом на Бр. 5363.

Коста Борисављевић, скитница из Крагујевца, извршио је 13. априла ове год., крађу ствари на опасан начин Јовану Максимовићу, кројачу из Крагујевца, по крађи је одмах побегао. Моле се све полициске власти, да Косту живо потраже и нађеног спроведу, начелству среза крагујевачког, с позивом на Бр. 5876, УБр. 15959.

Милутин Марковић звани „Мула“, коцкар, опасан лопов, по занимању кобасичар, оптужен је код начел. округа пожаревачког за опасну крађу, исти је по извршеној крађи побегао незнано где. Милутин има 30 год., прномањаст, омален, сув, дугог лице, бркова малих танких, кад говори има крупан говор. По свему изгледа да је циганин скитач, одело мења. Моле се све полициске власти, да Милутина живо потраже и нађеног спроведу начел. окр. пожаревачког, с позивом на Бр. 15960.

Ноћу између 27. и 28. пр. м. ове године непознати лопови, украли су једну кобилу са женским ждробетом Груји П. Чобановићу, тежаку из Бигренице, и једног коња Петру Ј. Бабићу, из Бигренице а са њиве. Кобила је длаке црне, на челу цветаста, висока 138 см. стара 8 год., са жигом **т**. Коњ је длаке дорасте, матор 8 година са жигом **т**, без других роваша. Моле се све полициске власти, да крадљивце и покрађу живо потраже и нађене спроведу начел. среза параћинског, с позивом на Бр. 8102, УБр. 15762.

Решењем начелства окр. пожаревачког од 8. ов. м. Бр. 6865. Утврђено је да се Лука Петровић, из Сиге, среза хомољског, одметнуо испод власти, и отпочео да чини казнима дела, придруживши се Сима Матерингићу или Илији Гизуловићу из Сиге, који су се такође одметнули испод власти, због чега су објавом овог начелства од 29. априла ове год. Бр. 6529, позвати преко „Српских Новина“, да се у року од 15 дана сами предаду власти. С тога у смислу одредбе чл. 2. закона о хватању и утамањивању хајдука објавом начелства, позват је и Лука да се у року од 15 дана пријави најближој власти полициској, која ће га упутити начелству ср. хомољског, ако то у остављеном року не учини да ће бити оглашен за хајдука Лука је стар 27 год., раста омаленог, дежмакст, бућмаст, у опште плав, усана дебелих, носа великог. Од одела има: уске чакшире и антерију са гајтанима од шајка, а на ногама има првене опанке. Моле се све полициске власти, да Луку живо потраже и нађеног спроведу начелству окр. пожаревачког, с позивом на Бр. 6865. УБр. 15758.

Миливоје Миладиновић, из Крњева среза орашког, округа смедерског, осуђеник Управе пожаревачког казног завода, побегао је са рада 10. ов. м., по подне. Он је осуђен на две године затвора за крађу. Он има 26 година, раста је средњег, косе и обрва смењих, очи плаве, нос правоног, бркова танких плавих, браде ретке, плаве у шпич, од одела има на себи: гуњ, чакшире, од сунка тесног, шубару и опанке. Моле се све полициске власти, да Миливоја живо потраже и нађеног спроведу Управи пожаревачког казног завода, с позивом на Бр. 1279.

ИЗ ПОЛИЦИСКОГ АЛБУМА

Никола Ђорђевић убица. У Лугавчини ср. подунавског живела је Милица удова п. Симе Дабића, жена од својих 40 год. На пет година пре тога Милица је била жена Никодија Ђор-

ђевића из Лугавчине с киме је имала и деце; али како је Никодије умро у задрузи са братом Николом, — овим чију слику доносимо — она успе да образује масу својој деци од првога мужа и одвоји имање од девера јој Николе. Због тога је била дуго у парници са њим, које се свршило на штету Николину, те је природно расла и мржња његова према бившој снаји Милици.

У више прилика изјављивао је девер Никола да ће убити Милицу и удешавао је прилику, кад ће му испасти за руком да то и оствари.

На Велику Суботу 5. пр. м., када се цео хришћански свет спрема да веселим срцем дочека светле празнике Христове васкрсења, овај зликовац Никола правио је план, како ће своју снаху да уклони са овога света.

Тога дана по подне несретна Милица отишла је у Сараорце да купи ципеле својој кћери Гроздани, девојци од својих 19 година и кад се отуда враћала, овај је зликовац — девер сачека у шанцу код гробља Лукавачког и кад му се приближила, изашао је пред њу ударио је прво те је опесевешена пала на земљу, па је за тим стао на њу извадио нож и заклао је као јагње. Молбе њене да јој поклони живот није хтео да чује на њено замогање „не бато ено ти имање,“ рекао је „нетреба ми твоје имање већ хоћу твој живот, ти си ме упропастила.“

Кад је овако душмански одузео живот овој несретној жени, још се нешто задржавао на њој, да види да случајно не остане жива. Па кад се уверио да је мртва сипао је олате преко њива и жита у „Језаву“ где је опрао свој нож и кржаве руке, па низином, Језаве изашао у село и отишао својој кући.

Како је већ и мрак наступио он се превуко још исте вечери на легао да спава.

Али невина крв ове несретне жене није дала да се зликовац сакрије испод законске казне. Енергичном и брзом истрагом иследе

власти зликовац је још исте ноћи ухваћен, и нађено оруђе којим је ово злочино дело извршио. На лицу места пак нађена је његова стопала и други несумњиви докази по којима се јасно види да је он извршилац овог гнусног дела. Сада се још само чека и праведна судска пресуда.

Никола је на први поглед једна зликовачка појава. И раније осуђиван за покушај убиства; пуцао је на рођена стрица у намери да га убије.

Добротом г. Л. Нешића средског писара добили смо ову слику са потребним подацима.

КРИМИНАЛНЕ БЕЛЕШКЕ И ДОГАЂАЈИ У ЗЕМЉИ

27. априла око 10 сати изгорела је кошара Тасе Векића, тежака из Ђуприје, у којој су била два вола. Један се во откинуо и утекао из кошаре, а другог је ватра опржила и онеспособила, тако, да га је сопственик морао заклати. Кошара ова била је у истој кући где му је и кућа. Паљевина је нехатна. Штета износи 150 динара. И полицијским увиђајем утврђено је, да је ова нехатна паљевина произведена од самих укућана сопственика Тасе.

11. априла Сима Ил. Матерингић и Илија Гучиловић, оба из Сиге, среза хомољског, окр. пожаревачког, одметнули су се испод земаљских власти у намери да самовласно живе и казнима дела чине. Услед тога, начелство их је објавом од 29. априла у смислу одредбе чл. 2. закона о хватању и утамањивању хајдука, позвало, да се у року од петнајест дана предаду најближој државној полицијској власти, ако то не учине у остављеном року огласиће их за хајдуке.

27. априла у 5 часова пре подне у качари Ранка Обрадовића, из Д. Грбича, округа крагујевачког, убијен је из пушке Светозар Обрадовић, онд. Ово је убиство извршио Љубомир син Ранков, који је дело признао. Узрок је убиства међусобна свађа, коју је био изазвао поч. Светозар, на тај начин, што је пред убиство дошао у качару убице Љубомира и ту га напао. Убијени има 36. година, а убица 17 година. Кривац је у притвору.

27. априла, код села Мазараћа, монополски органи обранили су у обе ноге Николу Стојиљковића, из Врање, за ког монополско надзорништво тврди, да је ухваћен у кријумчарењу, и кад није хтео стати на позив монополских органа, да су га тада из пушака обранили. Истрага се води. Никола је познат као велики кријумчар.

28. априла у подне убио се из пушке Милосав Влашковић, из Драгова, среза левачког, округа моравског. Лекарским прегледом и полицијским увиђајем утврђено је, да је именовани извршио самоубијство услед слабости у цревима.

29. априла око 7. сати по подне посвадили су се око међе на њиви Лазар Лазић и Милутин Видаковић, из Дубоа, округа крушевачког. Милутин је са секиром налетео на Лазара, а овај држећи пушку опали на Милутина и тешко га рани, испод леве сисе, од које је ране Милутин после 2—3 сата умро.

30. априла по подне, у први мрак, рањен је од непознатих лица, из пушака на путу из Суводола за Биновац, у округу смедеревском, Димитрије Степановић, из Биновца, који су га у заседи чекали. Повређен је тешко на више места. Сутра дан пренет је у смедеревску окр. болницу да му се укаже потребна лекарска помоћ. Он је још присебан и на саслушању изјавио је, да је између зликоваца, којих је било двоје, познао свога сељака Радосава Милорадовића. Истрага је предузета и са кривцима кад се пронађу, поступиће се по закону. *Повређени Димитрије познат је као лошав и хрђав човек.*

30. априла у вече Миленко Вранић, тежак из Цветака, среза љубићског, округа рудничког, у селу Цветкама, на путу, убио је из пушке Вељу Грковића, онд. и 1. Маја сам се пријавио власти. По његовом казивању убиство је извршио у нужној одбрани. Наређена је истрага.

1. Маја у подне Живојин Пешић, ковач из Дрвена, убио је ножем Драгутина Јовановића, кафеџију из Књажевца. Убица је ово извршио у Дрвену и налази се у рукама власти.

3. Маја око 7 $\frac{1}{2}$ часова у вече, Милан Ј. Ранковић, из Ливадице, округа пожаревачког, враћајући се из Жабара кући, пао је несретно са коња, и после пола сата умро.

Ноћу између 2. и 3. Маја ове год. непознати разбојници ушли су у двориште Манојла Цветковића, из Троана, среза нишавског, окр. пиротског, па су Манојла, који је спавао на пољу испред штале у једном кошу, секиром ударили пет пута узастопце по десној страни главе, од чега је на месту остао мртав. По том су ушли у земник, ту претресли један отворен сандук, па онда у стајаћу собу и из два мала сандучића однели, и то: 32 наполеона у злату, све врете; 200 динара у српским банкама; једну низку од два реда дуката старих, са две велике златне жутице на средини, од ње шест дуката у доњем реду а у горњем реду опет једна златица од 15 динара звездасто укована, конац је жут — свилен дебео као гајтан; даље: две низке старог сребра, на свакој по тридесет динара нанизаних на канапу, сва су комађа једнака од чистог сребра под именом „цванџика“ у величини нешто мање од петодинарке; осам петодинараца, и то: четири српских, два бушена а два не, два влашка и два бугарска, — не бушени; даље две гривне, — паџе — сребрне у вредности 20 динара; један пар минђуша жути израђене од наших старих жутица; шест комада прстенова све сребрних — сељачких са цветастим и пупчастим украсима од по 1—2 динара, како се купују код кујунџија у Пироту. Све у вредности до три хиљаде динара. Разне признанице и облигације и 10 комада сточних пасоша спалили су. Постоји јака сумња, да су ово дело извршили они, који су убијеноме догавали пошто су све признанице и облигације, као и сточни пасоши изгорени, а нарочито они, који су били добро упознати са кућом и животом убијенога. Убијени је био најимућнији човек у своме селу. Предузето је енергично ислеђење и сви су изгледи да ће се злочинцима одмах ући у траг. Најстрожије је наређено начелнику среза нишавског трагање за разбојницима и убицама.

Садржај: I. Службени део. — II. Стручни и научни део: 1) Познавање и употреба оружја за иследнике; 2) Преко је потребна поправка у законима о скитницама и просјацима. — III. Поучно забавни део: 1) Две убице; 2) Кроза злочин; 3) Из старе полицијске архиве. — IV. Службене објаве: 1) Потере; 2) Из полицијског албума; 3) Криминалне белешке и догађаји у земљи.